

Socialdemokraterna

Visby 2022-04-25

Motion

Utred förutsättningarna för insatsen extravuxen

I barnrättsorganisationen Maskrosbarns rapport ”Jag är bara en påse med pengar” (2016) framkom det att ungdomar har uppskattat insatsen kontaktfamilj, men att insatsen sällan beviljats till ungdomar. De ungdomar som hade en kontaktfamilj upplevde insatsen som styrd; att vårdnadshavare och kontaktfamilj bestämde över datum och att vårdnadshavares behov av avlastning ofta vägde tyngre än ungdomens behov av att komma hemifrån. Ungdomarna önskade en större flexibilitet eftersom det t.ex. är svårt att avgöra i förväg vilka dagar som de har störst behov av att sova någon annanstans.

Organisationen Maskrosbarn arbetade därför fram insatsen Extravuxen, med stöd av Vinnova och Childhood Foundation, tillsammans med socialtjänsten och ungdomar. Extravuxen är en insats som syftar till att ge ungdomar ett individuellt och flexibelt stöd där ungdomarna själva får utrymme att vara med och bestämma.

Extravuxen är till sin form lik en kombination av kontaktfamilj och kontaktperson, och är framtagen för att fylla glappet mellan öppna insatser och placering. Insatsen riktar sig till ungdomar från 13 år. Uppdraget bygger på en hög grad av flexibilitet och medbestämmande från ungdomen, där ungdomen och deras Extravuxen tillsammans bestämmer hur kontakten ska se ut. Insatsen innebär att hitta på saker tillsammans men också att vara stöttande och kunna samtala om svåra saker med ungdomen. Vid enstaka tillfällen ska ungdomen också kunna övernatta hos sin Extravuxen. Många ungdomar har ett bristande nätverk. Tanken med Extravuxen är att addera en vuxen person som finns där i vardagen som en trygghet för ungdomen

Sedan maj 2018 har Maskrosbarn samarbetat med flera kommuner i syfte att implementera insatsen. Tillsammans med dessa kommuner har insatsen vidareutvecklats från idé till färdig insats samt en implementeringsprocess. Under 2019 påbörjades första implementeringen, och under åren 2020-2021 har både Lidköpings kommun och Borås stad startat igång insatsen. Under 2022 erbjuder föreningen Maskrosbarn ytterligare kommuner att kostnadsfritt arbeta med dem för att implementera Extravuxen i deras kommun

I Umeå har ett flertal ungdomar haft insatsen sedan hösten 2019 och responsen har varit mycket positiv. Det största resultatet är att Extravuxen beviljats till ungdomar som utan insatsen riskerat att bli utan stöd som uppfyller deras behov. Projektet har även bidragit till ett perspektivskifte och ifrågasättande av gamla system inom socialtjänsten där ungdomars behov och önskemål inte alltid sätts i fokus.

På Gotland ser vi ökade behov av insatser till barn och unga. Samtidigt är det svårt att hitta familjehem och dygnetruntplaceringar är dyra. Det kan vara lättare att hitta vuxna som kan ta på sig att vara Extravuxna. Tidiga insatser och ökat fokus på förebyggande insatser kan minska behovet av dyrare placeringar.

Därför yrkar Socialdemokraterna att:
Region Gotland utreder förutsättningarna för implementera insatsen Extravuxen.

Meit Fohlin (S)